

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

**LIETUVOS SPORTO UNIVERSITETO (LSU)
KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS
SPORTO PSICHOLOGIJA**

**VERTINIMO IŠVADOS
2025 m.**

Ekspertų grupė:

1. **Doc. dr. Roma Šimulionienė** (grupės vadovė), akademinės bendruomenės atstovė;
2. **Doc. dr. Aušra Lisinskienė**, akademinės bendruomenės atstovė;
3. **Doc. dr. Irena Žukauskaitė**, akademinės bendruomenės atstovė;
4. **Kamilė Pilvinytė**, akademinės bendruomenės narys, studentų atstovė.

Vertinimo koordinatore – Radvilė Blažaitytė

2025
Vilnius

DUOMENYS APIE PROGRAMĄ

tudijų programos pavadinimas	Sporto psichologija
Studijų krypčių grupė (-ės)	Socialinių mokslų
Studijų kryptis (-ys)	Psichologija (J07)
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Antroji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinės studijos (2 m.), ištęstinės studijos (3 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	120
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Socialinių mokslų magistras

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	5
2.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS	5
2.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SĄSAJOS	14
2.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA	18
2.4. STUDIJAVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS	21
2.5. DĖSTYTOJAI	24
2.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI	25
2.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS	27
III. REKOMENDACIJOS	30
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS	31

I. ĮŽANGA

Ketinamą vykdyti universitetinių studijų antrosios pakopos programą Sporto psichologija (angl. Sports psychology) (toliau – Programa), kurią numato įgyvendinti Lietuvos Sporto universiteto (toliau – LSU), vertino Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) sudaryta ekspertų grupė. Išorinio vertinimo tikslas – atlikti Programos kokybės analizę, įvertinti turimus materialiuosius ir nematerialiuosius išteklius, reikalingus šiai Programai įgyvendinti, pateikti rekomendacijas dėl galimų tobulinti dalykų Programoje. Vertinant Programą buvo remiamasi LSU pateiktu ketinamos vykdyti studijų Programos aprašu, 2025 m. balandžio 4 d. vykusio ekspertų susitikimo su LSU atstovais, Programos rengėjais, dėstytojais ir socialiniais partneriais rezultatais bei papildomai LSU raštiškai el. paštu, adresuotu SKVC, pateiktais paaiškinimais (2025 m. balandžio 14 d.).

Išorinį vertinimą ekspertų grupė pradėjo nuo Programos aprašo ir jo priedų nagrinėjimo. Programą vertinant buvo vadovautasi universitetines studijas reglamentuojančiais įstatymais ir kitais normatyviniais teisės aktais, tokiais kaip Psichologijos studijų krypties aprašas (V- 828, redakcija 2023-10-24), Studijų pakopų aprašas (V-1401, redakcija 2016-11-16), Studijų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašas (V-835, redakcija 2023-12-09), Ketinamų vykdyti studijų programų išorinio vertinimo metodika (V-149, redakcija 2022- 03-30), Bendrieji studijų vykdymo reikalavimai (V-1168, redakcija 2023-09-01), LSU strategija 2023-2027 m., LSU Studijų reglamentas (patvirtintas Senato posėdyje 2023-12-21), Antrosios pakopos studijų baigiamųjų darbų rengimo ir gynimo reglamentas (patikslintas LSU Senato posėdyje 2019-11-27, protokolo Nr.2), LSU studijavimo pasiekimų vertinimo tvarka (patikslintas LSU Senato posėdyje 2018-08-30) ir kitais išoriniam vertinimui reikalingais dokumentais.

Rengiantis vizitui į LSU, tarpininkaujant SKVC, Zoom pagalba įvyko du darbiniai ekspertų susitikimai - 2025 m. vasario 24 d. ir kovo 21 d., kurių metu buvo aptarti pirminiai ekspertų pastebėjimai bei iškilę klausimai. Po antrojo ekspertų susitikimo parengtas sąrašas klausimų, ketinamų užduoti vizito metu, siekiant pasitikslinti turimą informaciją. 2025 m. balandžio 4 d. vyko ekspertų grupės vizitas į LSU, kur ekspertai susitiko su LSU administracija, Programos aprašo rengėjais, numatomais Programos dėstytojais, socialiniais partneriais, susipažino su LSU materialine baze (auditorijomis, biblioteka, kompiuterinėmis klasėmis, laboratorija). Vizito pabaigoje LSU atstovai buvo supažindinti su bendraisiais ekspertų grupės pastebėjimais, apibendrinimais.

Išvadų projektas buvo derinamas kelių ekspertų grupės susitikimų metu. Jų rašymą apsunkino tai, kad nepavyko gauti visos reikalingos informacijos, net paprašius pateikti ją papildomai. Tad teko pasitelkti išorinius šaltinius, siekiant objektyviai įvertinti ketinamą vykdyti Programą.

Ekspertų parengtas vertinimo išvadų projektas buvo pateiktas aukštajai mokyklai susipažinti ir pasisakyti dėl faktinių klaidų. Išanalizavę Programos rengėjų pateiktas pastabas, ekspertai atitinkamai jas papildė (į Programos pataisymusekspertų grupė neatsižvelgė, nes nebuvo teiktas siūlymas Programą pataisyti per 10 d.d.) ir pateikė galutines Programos vertinimo išvadas.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS

- *Programos tikslų ir studijų rezultatų atitikties visuomenės ir (ar) darbo rinkos poreikiams (egzilio sąlygomis veikiančiai aukštajai mokyklai netaikoma) įvertinimas.*

Sporto psichologijos Programos tikslas – “remiantis tarptautinio lygio fundamentalaus ir taikomojo, tarpdisciplininio mokslo (psichologijos ir sporto mokslo) ir technologijų pasiekimais rengti psichologijos magistrus, turinčius šiuolaikinių psichologinių ir sporto mokslo žinių ir gebėjimų ekspertinei, konsultacinei ir tiriamajai veiklai sporto srityje”. Programoje numatoma ugdyti kompetencijas, kurios įgalintų jos absolventus derinti mokslinę tiriamąją ir profesinę praktinę veiklą. Studijų tikslai ir rezultatai susieti su sporto psichologo kompetencijomis Programos rengėjų išskirtose tipiškosiose sporto psichologo veiklose. Formuluojami gana ambicingi studijų rezultatai. Absolventai turėtų pasirengti ne tik darbui su konkrečiais klientais (sportininkais, treneriais, komandomis, sportininkų tėvais ir t.t.), bet ir įgyti gebėjimų vykdyti ekspertinę veiklą ir daryti poveikį visuomenėje vykstantiems procesams. Daug dėmesio skiriama gebėjimų vykdyti tyrimus ugdymui. Tačiau analizuodami visuomenės ir darbo rinkos poreikius, Programos rengėjai pažymi tik tas kompetencijas, kurios reikalingos užsiimant profesine praktine veikla. Apie šias kompetencijas vizito metu kalbėjo ir socialiniai partneriai, išskirdami pagrindines sporto psichologų veiklos sritis, kuriose jie ypač reikalingi – pagalba aukšto meistriškumo sportininkams jiems siekiant rezultatų, susiduriant su iššūkiais, darbas su komandomis, su vaikais ir jų tėvais, darbas sveikatinimo srityje sprendžiant kūno vaizdo, valgymo sutrikimų, priklausomybės nuo mankštinimosi ir kitas problemas. Ypač akcentuotas sporto psichologo poreikis rengiant aukšto meistriškumo sportininkus.

Tiek Programos apraše, tiek vizito metu buvo pabrėžtas didelis sporto psichologijos specialistų poreikis darbo rinkoje. Šis poreikis grindžiamas 2002 m. Žilinskienės ir 2009 m. Žilinskienės ir Girčytės atliktų tyrimų rezultatais bei sporto psichologo Liachovičiaus pasisakymais spaudoje. Tačiau Programos apraše neatsispindi paskutiniu metu atliktų sportininkų, trenerių ar sporto profesionalų apklausų rezultatai, kurie leistų geriau suprasti, su kokiais iššūkiais susiduria atletai ir treneriai, kiek tenkinami sportininkų psichikos sveikatos poreikiai, kaip sporto psichologas matomas profesionaliose ar nacionalinėse komandose, kiek visuomenė pasirengusi priimti sporto psichologų teikiamą paramą. Tai leistų realiai suprasti šių specialistų poreikį. Iš Programos rengėjų įžvalgų galime spėti, kad šioje srityje vis dar egzistuoja stigma – „treneriai ir sportininkai vis dar nelinkę prisileisti sporto psichologo” (Ketinamos vykdyti studijų programos *Sporto psichologija* aprašas, psl. 3), ir šią problemą spręsti siūloma rengiant “iš dalies ir trenerius sportininkų psichologiniam rengimui, kad patys treneriai gebėtų teikti sportininkams psichologinę paramą”. Siekiant geriau suprasti sporto psichologų poreikį, būtų naudinga išanalizuoti ir kitų šalių praktiką bei palyginti su situacija Lietuvoje.

Kaip išaiškėjo iš susitikimo su socialiniais partneriais, jie pasiryžę suteikti darbo vietas absolventams ir kelia jiems aukštus reikalavimus, tikėdamiesi, jog jie bus įgiję kompetencijų, reikalingų darbui skirtingose veiklos srityse, ypač dirbant su aukšto sportinio meistriškumo

sportininkais. Tuo pačiu socialiniai partneriai pabrėžė, jog pasinaudojusieji šiuo metu siūlančių savo paslaugas sporto psichologų pagalba liko nepatenkinti jų teikiamų paslaugų kokybe. Tokie dideli ir kartais nerealistiški lūkesčiai sporto psichologams vėliau gali tapti nepagrįstos kritikos šiai Programai priežastimi.

Apibendrinant galima teigti, jog pagal turimą informaciją sunku tiksliai įvertinti, kiek Programos tikslai ir rezultatai atitinka visuomenės ir darbo rinkos poreikius, tačiau akivaizdu, jog Programos rengėjai turėtų atkreipti didesnę dėmesį į praktikoje sporto psichologui būtinų kompetencijų ugdymą, siekiant atliepti aukštus socialinių partnerių lūkesčius būsimų absolventų atžvilgiu.

- *Programos tikslų ir studijų rezultatų atitikties institucijos misijai, veiklos tikslams ir strategijai įvertinimas.*

Programa, kuri būtų vienintelė Lietuvoje, atliepia platų specializuoto universiteto profilį, o jos tikslas tiesiogiai susijęs su vienu LSU strateginių tikslų - "siekti, kad LSU būtų Lietuvos sporto, sveikatinimo, reabilitacijos, gerovės procesų ir mokymosi pagrindinis skatinimo variklis, inovatorius, ekspertas ir dalyvis." Universiteto strategijoje (LSU strategija 2023-2027 m., bet apraše kažkodėl nurodyta ankstesnė strategija) numatytas ir konkretus tikslas – jungtinės sporto psichologijos programos sukūrimas, akreditavimas ir vykdymas. Kaip pažymima Programos apraše, apie jos poreikį ir vykdymo galimybes buvo svarstoma jau nuo 2021 m. Šiuo metu universitete atliekami visų pagrindinių sporto ir sveikatinimo kryptių tyrimai bei vykdomos šių kryptių studijos. Kaip nurodo Programos rengėjai, viena iš strateginių mokslo kryptių – "Fizinis ugdymas ir gerovė". Šioje srityje dirbančių mokslininkų tyrimai susiję su sporto psichologija ir Programos studijų moduliais.

Programa organiškai siejasi su universiteto misija – "atskleisti ir išnaudoti žmogaus potencialą sporto ir sveikatinimo studijomis, mokslu, inovacijomis ir lyderyste kuriant visuomenės gerovę".

Programos tikslai ir rezultatai atitinka ir universiteto strategines proveržio kryptis. Ji galėtų prisidėti rengiant darbo rinkai aukščiausios kvalifikacijos sporto ir sveikatinimo specialistus, kurių kompetencijos būtų reikalingos rengiant aukščiausio lygio sportininkus, olimpiečius ir paralimpiečius, Programą vykdantys dėstytojai ir parengti specialistai galėtų "reikšmingai prisidėti prie Lietuvos sporto ir fizinio aktyvumo politikos formavimo ir įgyvendinimo ugdant visuomenę per fizinį aktyvumą ir užtikrinant fizinę, psichinę, emocinę bei socialinę gerovę" (LSU strategija 2023-2027, psl. 10) (<https://www.lsu.lt/wp-content/uploads/2021/05/LSU-Strategija-2023-2027.pdf>).

Apibendrinami galime teigti, jog Programos tikslai ir studijų rezultatai visiškai atitinka Sporto universiteto misiją, veiklos tikslus ir strategiją.

- *Programos atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimas.*

Sporto psichologijos programa rengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintomis studijų kryptimis, Bendraisiais studijų vykdymo reikalavimais, kitais galiojančiais teisės aktais, atsižvelgiant į Psichologijos studijų krypties aprašą, reglamentuojantį specialiuosius psichologijos studijų krypties reikalavimus.

Išanalizavę pastarajame dokumente antrosios pakopos programoms keliamus reikalavimus ir Programos tikslus, turinį, atskirų dalykų modulius bei studijų organizavimo tvarką, ekspertai įvertino Programos atitikimą šiems reikalavimams. Programa apima teorinius ir taikomuosius į specializuotą sritį orientuotus studijų dalykus, joje yra metodologijos, statistinės analizės bei akademiniams įgūdžiams ugdyti skirti dalykai bei kitų studijų krypties dalykai. Vis dėlto, ji tik iš dalies atitinka Psichologijos studijų krypties apraše įvardytus reikalavimus. Pirmiausia, šiame dokumente reikalaujama kad “ne mažiau kaip 60 studijų kreditų turi sudaryti teoriniai ir taikomieji studijų dalykai, orientuoti į specializuotą sritį” (16.1). Inicijuojamoje Programoje tam numatyta tik 50 kreditų (5 dalykai po 10 kreditų: Psichologinis sportininkų įvertinimas, Sporto psichologija (pateiktas Sporto ir fizinio ugdymo psichologijos modulio, kuris yra tik Ištęstinės formos studijų plane, aprašas), Jaunųjų talentų ugdymo psichologija, Asmens ir grupės konsultavimas sporte, Sveikatos psichologija). Beje, šiuos dalykus Programos rengėjai vadina sporto krypties moduliais. Šį trūkumą galėtų kompensuoti laisvai pasirenkamas modulis. Tačiau studentams siūlomi rinktis dalykai (Taikomosios fizinės veiklos conceptualizacija, Etiniai sporto aspektai, Šiuolaikinės sportininkų rengimo valdymo technologijos) taip pat nėra iš sporto psichologijos srities.

Metodologijos, statistinės analizės ir akademiniams įgūdžiams lavinti skirti du moduliai - Socialinių tyrimų metodologija ir statistika bei Inovacijos ir moksliniai projektai (Programos rengėjai teigia, jog šis modulis skiriamas bendriesiems gebėjimams ugdyti). Pagal Psichologijos studijų krypties aprašą, asmuo, baigęs antrosios pakopos studijas, turi išmanyti psichologijos tyrimų metodologiją ir taikyti kiekybinius bei kokybinius tyrimo bei mokslinius duomenų analizės metodus. Kaip matyti iš metodologijai skirto modulio aprašymo, jo turinyje beveik nėra skirta vietos kokybiniais tyrimo metodams.

Vertinant Programos praktikos aprašymą be daugybės privalumų (didelis dėmesys reflektavimui (specifiniam dienoraščio metodui), etikos klausimams, skirtingas kompetencijas lavinančių užduočių spektrui) pastebėti ir tam tikri netikslumai ar neatitikimai teisiniam reglamentavimui. Esminis trūkumas - šiam moduliui, kurį Programos rengėjai vadina Mokslinė (tiriamąja) praktika – skirta tik 10 kr. – pagal Psichologijos studijų krypties aprašą turėtų būti 15-30 kr. Be to, kaip matyti iš modulio aprašymo ir iš vizito į LSU bei papildomai pateiktos informacijos, kiltų problemų ir šią praktiką organizuoti. 1 lentelėje pateikti tobulintini praktikos aspektai.

1 lentelė. Tobulintini praktikos aspektai

Kriterijus	Reglamentavimas	Programos apraše ar papildomoje medžiagoje pateikta informacija	Komentarai

Praktikos vieta	**Praktikos vieta - biudžetinė, valstybinė ar viešoji įstaiga, visuomeninė ar privati organizacija, veikianti mokslo, sporto, kultūros ir kt. srityse.	Nurodyti galimi praktikų vadovai sporto psichologo veiklas vykdo individualiai, todėl jie numatomi mentoriais užsakant juos per Lietuvos sporto šakų federacijas, kurios pateiks norą (papildomai pateiktos medžiagos 3 priedas 6 p.)	Užsakomojo pobūdžio darbai pagal individualią veiklą skiriasi nuo darbo santykių. Išskyla atsakomybės už galutinį rezultatą, praktikos darbų apimties valandomis ir jos pobūdžio problemų, kyla teisinių ir etinių klausimų. Kreipiantis dėl papildomos informacijos, buvo paprašyta pateikti bent 5 galimus praktikos vadovus. Atsižvelgiant į gautą atsakymą, galima konstatuoti, jog minimalus galimų praktikos vadovų vietoje skaičius šiuo metu nepasiekiamas.
Praktikos vadovas institucijoje	**Praktikos vadovas institucijoje – institucijos, kurioje studentas atlieka praktiką, darbuotojas, gebantis kryptingai vadovauti studento profesiniam mokymuisi veikloje ir iš veiklos, turintis sąlygas bendrauti su studento praktikos vadovu Universitete, vadovaujantis studento praktikai ir kt. Rekomenduojama, kad jis turėtų <u>ne mažiau kaip trejų metų profesinės veiklos praktikos patirties</u> .	Reikalavimai praktikos mentoriui (institucijoje dirbančiam psichologui): sporto psichologas turi būti baigęs psichologijos bakalauro ir magistro studijas, turėti ne mažesnę nei 2 metų patirtį dirbant psichologo pareigose sporto institucijoje. (papildomai pateiktos medžiagos 3 priedas 6 p.)	Nesilaikoma vidinio nuoseklumo – būsimų trenerių praktikos vadovams reikalavimai aukštesni, nei psichologams, kurių įtaka psichinei sveikatai daug didesnė.

Praktikos apibrėžtis / tikslai	*32.2. antrosios studijų pakopos praktikos tikslas – lavinti bei gilinti studentų psichologo darbui reikalingas vertinimo, konsultavimo, darbo grupėse, savo darbo analizės, savirefleksijos ir kitas psichologo darbui reikalingas kompetencijas. Praktikos turinys turi būti specializuotas;	** 4.1. Mokomoji praktika gali būti studijų programos sudedamoji dalis, kurios metu studentas praktikantas tęsia modulio studijas, arba studijų programos specialaus lavinimo modulis, kurio metu studentas praktikantas susipažįsta su specialybės praktine veikla, formuoja įgūdžius, gilina teorines žinias. 4.2. Profesinė praktika – tai studijų programos dalis, kurios metu studentas praktikantas įtvirtina ir tobulina bendrąsias studijų programoje įgytas programos pagrindų ir specialaus lavinimo žinias, kompetencijas ir gebėjimus praktinėje profesinėje veikloje.	Profesinė praktika o ne mokomoji praktika labiau atitinka Psichologijos studijų krypties aprašo siekiamus tikslus. Be to, dalyko sande painiojamas, kai kur rašant mokomoji (tiriamoji) praktikai, kai kur – profesinė (tiriamoji) praktika (papildomai pateiktos medžiagos 2 priedas 28 p.)
Užduotys, skirtos praktiką atliekančiam studentui		3. Užduotis Psichologinio tyrimo grupėje suplanavimas ir atlikimas (papildomai pateiktos medžiagos 3 priedas 5 p.)	Užduoties gali būti neįmanoma įvykdyti, jei psichologas dirba su individualia ar kovine sporto šaka užsiimančiu sportininku, tačiau nenumatyta alternatyva jos įgyvendinimui.

Dalyko sandas ir praktikos modelis			Pateiktuose dokumentuose - papildomai pateiktos medžiagos 2 priedas 28 p. ir papildomai pateiktos medžiagos 3 priedas skiriasi tikslai, siekiniai, vertinimo metodai.
------------------------------------	--	--	---

* Psichologijos studijų krypties aprašas

** LSU patvirtinta Praktikos organizavimo tvarka (Senato posėdžio protokolas 2015-01-15)

Apibendrinant lentelėje pateiktą informaciją tenka konstatuoti, kad:

- Galimybės užtikrinti pakankamą praktikos vietų skaičių, kuriose studentai galėtų tobulinti savo, kaip būsimų sporto psichologų, kompetencijas yra ribotos.
- Pasirinktas mokomosios praktikos pobūdis riboja galimų įgyti kompetencijų spektrą.
- Nėra vienareikšmės vizijos, kaip praktika turėtų būti įgyvendinama.

Psichologijos studijų krypties apraše rekomenduojama, kad studentų mokslinis tiriamasis darbas būtų organizuojamas nuosekliai nuo pirmojo semestro. Nors Programoje Baigiamajam darbui 30 kreditų skiriama tik ketvirtajame semestre, tiek Programos apraše, tiek vizito metu buvo įvardinta, kad studentai startuoja su baigiamuoju darbu, kai tik įstoja į universitetą. Temas siūlo dėstytojai arba formuluoja patys studentai. Rengti baigiamąjį darbą galima tik turint darbo vadovą. Tačiau jei dėstytojui krūvis yra apskaitomas nuo pat pirmo kurso, studentui valandinis krūvis numatytas tik ketvirtajame semestre. Neskiriant kreditų ir nenumatant konkrečių darbo apimčių nuo pat pirmo semestro yra rizika viršyti reglamentuojamą metinį studijų krūvį 1600 valandų.

Baigiamojo darbo rengimo procesas aprašytas Antrosios pakopos studijų baigiamųjų darbų rengimo ir gynimo reglamente, kuris patikslintas LSU Senato posėdyje 2019-11-27, protokolo Nr.2). Reglamentas numato, kada studentas turi parengti baigiamojo darbo rengimo planą, kiek valandų konsultacijų gali tikėtis iš vadovo, darbo rengimo monitoringo tvarka. Pagal šią tvarką konsultacijų žiniaraštyje fiksuojamos vadovo skirtos užduotys ir jų įvykdymo rezultatai. Programos rengėjų teigimu, toks darbo organizavimo būdas leidžia užtikrinti nuoseklų darbo rengimą, studentas turi galimybę laiku gauti grįžtamąjį ryšį apie darbo trūkumus bei privalumus, taisytinas vietas. Studentų pastangos vertinamos programos studijų komitete, kur, priklausomai nuo studijų formos, antro arba trečio semestro metu studentai turi teikti savo darbą atestuoti. Skaitant Baigiamojo darbo sandą kyla klausimas, dėl studentų pasiekimų vertinimo metodų – numatyta, jog studentai turės pateikti ataskaitą, literatūros apžvalgą, bus žodinis iliustruotas pranešimas, bet niekur nėra minimas pats baigiamasis darbas ir Universiteto Antrosios pakopos studijų baigiamųjų darbų rengimo bei gynimo reglamente numatytos privalomos veiklos (41.2 dalyvavimas mokslinėje konferencijoje ir savo baigiamojo darbo rezultatų pristatymas, o taip pat 41.3 mokslinio straipsnio pagal pasirinkto mokslinio žurnalo reikalavimus rengimas).

Programoje labai daug valandų skiriama savarankiškam darbui – tarp kontaktinio ir savarankiško darbo valandų didelė disproporcija (atitinkamai 11,5 ir 88,5 proc.). Teigiamai

vertintina tai, jog magistro studijose siekiama sudaryti sąlygas studentams patiems savarankiškai mokytis. Savarankiškas darbas numatytas įvairiose modulio užduotyse. Studentams siūloma galimybė konsultuotis su modulių dėstytojais. Siekiant geriau suprasti, kiek savarankiško darbo apimtis atitinka studentų poreikius, kurso pabaigoje šie klausimai aptariami su studentais. Tačiau praktiniams įgūdžiams (psichologinio konsultavimo, psichologinio įvertinimo, intervencijų taikymo, sprendimų priėmimo vadovaujantis profesine etika) lavinti svarbu turėti galimybę pabandyti taikyti įvairius psichologinio įvertinimo būdus, intervencijos technikas, dalyvauti diskusijose, supervizijose, simuliuojant sudėtingas situacijas. Tam reikalingas darbas kartu su dėstytoju ar kitais studentais. Susitikimo su administracija metu buvo įvardyta, kad skiriant daug savarankiško darbo valandų, realizuojamos į studentą orientuotos studijos, ir toks minimalus kontaktinių valandų skaičius kitose programose pasiteisina. Taip pat buvo pabrėžta, jog dėstytojas turi galimybę prašyti padidinti kontaktinių valandų skaičių, jei mano tai esant būtina. Vis dėlto, vadovaujantis gerąja praktika rengiant psichologijos magistrus, numatytas valandų skaičius iš karto turi būti gerokai didesnis.

Studijų kredito sąvokoje, kuri apibrėžta LSU studijų reglamente, teigiama, kad vienu studijų metų 1600 valandų atitinka 60 kreditų. Analizuojant pateiktą Programos aprašą matyti, kad tiek pirmųjų, tiek antrųjų metų studijų apimtis yra gerokai mažesnė (1380 ir 1468 val.).

Apibendrinant tenka konstatuoti, jog Programa tik iš dalies atitinka teisės aktų reikalavimus. Daugiausia neatitikimų fiksuota su Psichologijos studijų krypties aprašu. Nežiūrint į tai, kad Programoje numatyta nemaža dalis šiame apraše įvardytų studijų rezultatų, dėl akivaizdžiai per mažo kontaktinių valandų skaičiaus ir su tuo susijusių galimybių taikyti praktiniams įgūdžiams lavinti skirtus studijų metodus, reikalingų žmogiškųjų resursų trūkumo, ji iki galo neužtikrintų, kad asmuo, baigęs šias studijas, įgytų visus šiame dokumente įvardytus gebėjimus. Per mažai dėmesio skiriama kai kuriems svarbiems gebėjimams ugdyti – gebėjimui laikytis psichologo profesinės etikos reikalavimų, neužtikrinamas kai kurių specialiųjų gebėjimų ugdymas – pvz., gebėjimas savarankiškai atlikti grupės ir organizacijos psichologinį vertinimą, atlikti tyrimą taikant kokybinius tyrimo ir duomenų analizės metodus. Programoje numatyta praktikos apimtis, jos pobūdis ir Programos vadovų įvardintos praktikos vadovų pasiūlos galimybės neatitinka Psichologijos studijų krypties aprašo reikalavimų.

- *Programos studijų tikslų, studijų rezultatų, mokymo (-si) ir vertinimo metodų suderinamumo įvertinimas.*

Iš Programoje iškeltų tikslų galima kelti prielaidą, jog ketinama parengti pakankamai plataus profilio specialistą, turintį kompetencijų dirbti su įvairaus amžiaus, sportinio meistriškumo ir sveikatos būklės žmonėmis (tai atspindi ir Programos rengėjų papildomai pateiktoje informacijoje). Vis dėlto neaišku, į ką labiausiai bus orientuojamasi – vizito metu susitikime su Programos aprašo rengimo grupe nebuvo įvardyta, kokių specifinių gebėjimų, įgūdžių ir kompetencijų turės šios Programos absolventai. Ir nors Programa rengta ne tuščioje vietoje (prieš trejus metus jau buvo rengta panaši programa), buvo diskutuota su socialiniais partneriais, atrodo, jog iš esmės nebuvo atsižvelgta į turimą patirtį ir iš socialinių partnerių gautą grįžtamąjį ryšį. Papildomai pateiktoje informacijoje konkretizuojama, kaip bus siekiama, kad magistrantai įgytų kompetencijų, reikalingų darbui su skirtingomis tikslinėmis grupėmis. Šioms kompetencijoms ugdyti skirti visi psichologijos krypties moduliai (Psichologinis

sportininkų įvertinimas, Asmens ir grupės psichologinis konsultavimas sporte, Sporto psichologija, Sveikatos psichologija ir Jaunųjų talentų ugdymo psichologija) bei Mokslinė (tiriamoji) praktika. Išanalizavus šių modulių studijų rezultatus, turinį ir mokymo metodus, matyti, kad kai kurioms kompetencijoms ugdyti skiriama nepakankamai dėmesio ar turimi materialiniai ištekliai neleidžia įgyvendinti šių tikslų. Pvz., vienas iš Asmens ir grupės psichologinio konsultavimo sporte studijų rezultatų (pateiktoje informacijoje jie vadinami studijų siekiniais) yra gebėjimas „taikyti validžius, patikimus tyrimo metodus“. Iš šio modulio aprašo matyti, kad orientuojamasi į sporto psichologijos tyrimus, o ne į įvertinimą. Magistrantai bus tik supažindinti su sportininkų asmenybės, nuostatų, motyvacijos, streso bei psichopatologijos vertinimu, tačiau neskiriama dėmesio grupių vertinimui. Iš Programos studijų dalykų modulių aprašymų matyti, jog juos koordinuojantys dėstytojai studijų rezultatams pasiekti planuoja labai įvairius studijų metodus. Kadangi dėstymas antrosios pakopos studijose turi būti nukreiptas į pasirengimą savarankiškai profesinei veiklai, labai svarbu, kad greta visų kitų metodų būtų taikomas atvejo analizės metodas, būtų vykdomos psichologinio vertinimo ir konsultavimo pratybos bei organizuojamas mokymasis prižiūrimos praktikos vietoje. Šie metodai išskiriami ir Psichologijos studijų krypties apraše. Programoje jiems skiriama nepakankamai dėmesio. Ypač jie būtų svarbūs, norint pasiekti Sportininko psichologinio įvertinimo bei Asmens ir grupės psichologinio konsultavimo sporte dalykų studijų rezultatus. Pirmajame modulyje šių rezultatų pasiekti galbūt galėtų padėti numatytas darbas su imitaciniais modeliais ir praktinės užduotys, tačiau asmens ir grupės psichologinio konsultavimo įgūdžiams lavinti nenumatyti tam labiausiai tinkami metodai. Šiuose dalykuose visos kontaktinės valandos skiriamos tik teorijai ir seminarams (laboratoriniai darbai nenumatyti). Iš modulio aprašymo matyti, kad Mokslinės (tiriamosios) praktikos metu taip pat nesudaromos sąlygos psichologinio įvertinimo ir konsultavimo įgūdžiams lavinti.

Visuose studijų moduluose numatyta daug savarankiško darbo užduočių vertinimo metodų. Ne visuose dalykuose numatytas egzaminas. Pagal LSU studijavimo pasiekimų vertinimo tvarką (patikslintą 2018-08-30), taikomas kaupiamasis vertinimas ir studijų pasiekimai vertinami tarpiniais egzaminais bei galutiniu egzaminu. Bet dėstytojai gali pasirinkti vertinti ir kitais metodais. Per susitikimą su LSU administracija buvo pažymėta, kad tokia vertinimo tvarka pasiteisino kitose programose.

Apibendrinant galima teigti, kad daugumoje studijų modulių studijų tikslai, rezultatų, mokymo (-si) ir vertinimo metodai dera tarpusavyje, tačiau kai kuriems studijų rezultatams pasiekti būtina pergaltuoti studijų metodus ir skiriamų kontaktinių valandų skaičių.

- *Programos dalykų (modulių) visumos, užtikrinančios studento nuoseklių kompetencijų ugdymą(-si) įvertinimas.*

Sporto psichologijos programa ketinama vykdyti dviem formomis – nuolatine ir iššėstine. Studijų programos modulių išdėstymas šiose formose kiek skiriasi. Skiriasi ir vienas modulis. Nuolatinėje formoje siūloma Sporto psichologija, iššėstinėje – Sporto ir fizinio ugdymo psichologija. Programos dalykai daugumoje atvejų išdėstyti nuosekliai, tačiau kai kurių modulių išdėstymas ne visai atitinka atskirų studijų rezultatų siekimo logiką. Pvz., rengti baigiamąjį darbą studentai turi pradėti nuo pirmo semestro, tik įstoję į universitetą, tačiau Socialinių tyrimų metodologijos ir statistikos modulis, kuriame kaip tik ir siekiama ugdyti

kompetencijas, reikalingas baigiamojo darbo rengimui, siūlomas tik antrajame semestre. Nuoseklus studentų kompetencijų ugdymas būtų geriau užtikrintas, jei Nuolatinės formos studijų plane Psichologinio sportininkų įvertinimo modulis būtų siūlomas po Jaunųjų talentų ugdymo psichologijos. Ištestinėje studijų formoje Baigiamojo darbo kreditai išskaidyti į dvi dalis – 10 kr. penktame semestre ir 20 kr. paskutiniame semestre. Tai įneša pailiavos, siekiant suprasti, kas, kada ir koku būdu bus vertinama. Baigiamojo darbo modulyje pateikta informacija nesutampa LSU Antrosios pakopos studijų baigiamųjų darbų rengimo ir gynimo reglamente aprašyta Baigiamojo darbo rengimo tvarka.

Programos rengėjai apraše teigia, jog jos turinio nuoseklumą užtikrinti padeda LSU studijų modulių kūrimo pagrindiniai principai. Atsižvelgiama į Programoje numatytas ugdyti absolvento kompetencijas, siekiant jas ugdyti „nuo visumos link dalies“, modulio dėstytojo mokslinių tyrimų atitikimą modulio turiniui, modulio dėstytojo dialogą su socialiniais partneriais, racionalumą ir akademinę laisvę. Kaip matyti iš Programos apraše pateiktos informacijos, Programos rengėjai yra išsikėlę ambicingą tikslą – parengti plataus profilio specialistą, kartu turintį kompetencijų, kurios įgalintų jį dirbti pakankamai specifinėse srityse – su įvairaus amžiaus, sportinio meistriškumo ir sveikatos būklės sportininkais, taip pat su treneriais, sportininkų tėvais. Pasiiekti šiuos studijų rezultatus per dviejų (trijų) metų trukmės studijas, turint ribotus tiek žmogiškuosius, tiek materialius resursus, būtų sudėtinga. Atrodo, jog Programos kūrėjai girdi socialinių partnerių lūkesčius, tačiau pasigendama realaus dialogo su jais kuriant studijų modulius. Per susitikimą su Programos dėstytojais buvo įvardinta, kad ne visada atliepiami iš praktikos kylantys poreikiai.

Apibendrinant galima konstatuoti, jog Programoje dalykų modulių išdėstymas pakankamai logiškas, išskyrus Socialinių tyrimų metodologijos ir statistikos modulį. Ne visiškai laikomasi LSU studijų modulių kūrimo principų.

- *Galimybių studijuojantiems individualizuoti programos struktūrą atsižvelgiant į asmeninius mokymosi tikslus bei numatytus studijų rezultatus įvertinimas.*

Programos struktūros individualizavimas apžvelgtinas keliais aspektais: studijų dalykų (modulių) privalomumo ir pasirenkamumo; studijų ir praktikų integravimo į Programos visumą, neformaliu ir savaiminiu būdu įgytų mokymosi pasiekimų vertinimo pripažinimo analize bei studentų su specialiais poreikiais integravimo.

Kalbant apie lankstų studijų tinklėlį, svarbu paminėti, kad Programos rengėjai yra numatę galimybes studentams rinktis studijų dalykus iš pasirenkamų dalykų sąrašo. Tai leidžia studentams individualiai planuoti savo studijas ir pasirinkti tokį dalyką, kokį jie nori. Tai yra Programos privalumas.

Programoje yra numatyta galimybė praktiką atlikti ir užsienyje pagal Erasmus programą. Tai leidžia studentams įgyti ne tik nacionalinės, bet ir tarptautinės patirties. Studentai turi visas galimybes dalyvauti mainų programose tiek studijoms, tiek praktikai, o matomas mažėjimas mainams išvykstančių studentų statistikoje gali būti susijęs su pandemijos situacija pasaulyje. Visiems studentams, dalyvavusiems studentų mainų programoje, dalinių studijų rezultatų įskaitymas atliekamas remiantis Dalinių studijų rezultatų Lietuvos sporto universitete įskaitymo tvarka (Patvirtinta 2020-10-29 Senato posėdžio protokolas Nr. 2).

Universitete nuo 2014 m. galioja Lietuvos sporto universiteto neformaliuoju ir savaiminiu būdu įgytų mokymosi pasiekimų vertinimo ir pripažinimo Studijų rezultatais tvarka (paskutiniai pakeitimai patvirtinti Senate 2019-06-27, protokolo Nr. 11). Ši tvarka taikoma kandidatui, siekiančiam oficialaus kompetencijų, kurias kandidatas įgijo neformaliojo švietimo ar savaiminiu mokymosi būdu, pripažinimo. Tokia studijų individualizavimo praktika leidžia studentui susitelkti ties naujomis, o ne įgytomis kompetencijomis.

Studijų programoje yra sudarytos sąlygos studijuoti asmenims su negalia. LSU dirba neįgaliųjų mentorius, padedantis spręsti specialiųjų poreikių turintiems studentams išskylančius sunkumus. Universiteto studentams, turintiems specialiųjų poreikių, suteikiama galimybė naudotis lankstesnėmis atsiskaitymo formomis, individualizuoti studijų procesą pagal dėl negalios kylančius poreikius. Studentai, turintys specialiųjų poreikių, turi teisę atsiskaityti alternatyviais būdais, jeigu turi negalią, dėl kurios negali atsiskaityti nustatyta tvarka. Alternatyvus atsiskaitymo būdas neįgaliųjų mentoriaus (koordinatoriaus) kartu su dėstytoju parenkamas individualiai ir turi užtikrinti, kad toks atsiskaitymas leis įvertinti pasiektus studijų rezultatus. Detalesnė informacija apie Universitete teikiamą pagalbą studentams su specialiaisiais poreikiais: <https://www.lsu.lt/studentams/neigaliems-studentams/>. Studentams su negalia yra suteikiama ne tik infrastruktūros, bet ir akademinė parama.

Pagrindiniai srities išskirtinumai:

1. Programos tikslai ir studijų rezultatai visiškai atitinka Lietuvos sporto universiteto misiją, veiklos tikslus ir strategiją. Tai sudaro sąlygas lengviau užtikrinti studijų kokybę, visų Universiteto padalinių įsitraukimą ir paramą, išteklių paskirstymą.
2. Programos turinys atliepia realias sporto pasaulyje kylančias problemas (pvz., kūno vaizdo, valgymo sutrikimai, priklausomybė nuo mankštinimosi, sportinės traumos, pakartotinių traumų baimė ir jų įtaka sportinei karjerai), ko nėra mokoma kitose psichologijos magistrantūros programose.
3. Numatytas Programos struktūros individualizavimas per studijų dalykų (modulių) privalomumą ir pasirenkamumą; studijų ir praktikų integravimą į Programos visumą, neformaliu ir savaiminiu būdu įgytų mokymosi pasiekimų vertinimo pripažinimą bei studentų su specialiais poreikiais integravimą.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Socialinių dalininkų teikiamų galimybių panaudojimas tiek studijų modulių kūrimo procese, tiek organizuojant studentų praktiką.
2. Programos modulių struktūra ir apimtis.
3. Studentų praktikos pobūdžio, apimties ir įgyvendinimo užtikrinimas.

2.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SĄSAJOS

- *Aukštosios mokyklos vykdomos mokslo (meno) veiklos lygio pakankamumo su studijų kryptimi susijusioje mokslo (meno) kryptyje įvertinimas.*

Tiek iš pateiktų CV, tiek iš Programos aprašo nėra aišku, kiek iš nurodytų dėstytojų universitete dirba ne pedagoginį, bet mokslinį darbą. Mokslinis lygis ne visai atspindi iš pateiktų CV, nes ne visuose yra pateiktos naujausios paskutinių 5-erių metų mokslinės publikacijos (didžiosios daugumos dėstytojų paskutinės nurodytos publikacijos yra 2021 m., kelių dėstytojų - 2022 m. ir vieno - 2023 m.). Kai kurie dėstytojai, pavyzdžiui, baigę psichologijos bakalauro ir magistro studijas, yra psichologai praktikai, kurių pastarųjų penkerių metų mokslinių publikacijų nepavyko rasti. Iš pateiktų dėstytojų CV 5 metus apimančių duomenų matyti, jog kai kurie dėstytojai aktyviai vykdo tyrimus ir publikuoja jų rezultatus pripažintuose nacionaliniuose ir tarptautiniuose leidiniuose, kurie dažniausiai priskiriami Socialinių mokslų (Edukologijos) bei Gamtos mokslų (Biologijos) moksliniams tyrimams. Psichologijos krypties priskirtų publikacijų nėra.

Ekspertų grupė, pasitelkusi išorines paieškų sistemas, atliko detalią Programos dėstytojų-mokslininkų 5 paskutinių metų mokslinių straipsnių analizę, ko pasekoje paaiškėjo kiek kiti skaičiai nei radome pateiktuose dėstytojų-mokslininkų CV. Paaiškėjo, kad straipsniai publikuojami aukšto lygio moksliniuose žurnaluose (iš 183, LSU priskirtų 2020-2024 metais, planuojančių dėstyti dėstytojų publikacijų 117 yra cituojamos Clarivate Web of Science duomenų bazėje). Daugiausiai publikacijų priskirta Edukologijos krypties (Socialinių mokslų sritis), Visuomenės sveikatos krypties (Medicinos ir sveikatos mokslų sritis) ir Biologijos krypties (Gamtos mokslų sritis). Pavienės publikacijos priskirtos Vadybos krypties. Nei viena publikacija nepriskirta Psichologijos krypties. Pateiktose publikacijose dominuoja vienas mokslininkas iš Socialinių mokslų ir vienas iš Biologijos srities. Visi kiti turi mokslinio įdirbio ir bendrai pagal Web of Science pateiktų straipsnių skaičių galima teigti, kad šiose mokslo kryptyse mokslininkų kompetencija yra vertinama, tačiau didžiausią įdirbį turi du profesorai - 90 publikacijų (41 iš Socialinių mokslų srities ir 49 iš Biologijos mokslų krypties) iš 183.

Kita vertus, atkreiptinas dėmesys, jog moksliniai tyrimai ir jų pagrindu parengtos mokslinės publikacijos yra susiję su Programos turiniu - tyrimuose nagrinėjami sporto psichologiniai ir edukaciniai klausimai. Tyrimai atliekami vienoje iš 5 strateginių kryptų: (1) Fizinis ugdymas ir gerovė; (2) Krepšinio rengimo modernios technologijos; (3) Raumenys, judesių valdymas, sveikatinimas; (4) Sporto ir laisvalaikio vadyba bei ekonomika; ir (5) Sportininkų rengimo technologijos. Daugumos mokslininkų grupių, priklausančių strateginei mokslo krypties „Fizinis ugdymas ir gerovė“, tyrimai iš dalies susiję su sporto psichologija ir Programoje numatoma dėstyti studijų moduliais. Tai patvirtina programos apraše pateiktas publikacijų sporto psichologijos tematika sąrašas (p. 17).

Programai įgyvendinti reikalingo mokslinio potencialo kokybę atspindi ir 2023 m. atliktas palyginamojo ekspertinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklos vertinimas (toliau – palyginamasis vertinimas). Palyginamojo vertinimo ir MTEP veiklos analizės metu (<https://imt.lrv.lt/media/viesa/saugykla/2023/12/CC-QG7rB46E.pdf>) Socialiniai mokslai buvo įvertinti 3,5 balais (žemiausias balas 1; aukščiausias balas 5). Ekspertai konstatavo, jog „mokslinių tyrimų rezultatai yra geri, tačiau yra galimybių tobulėti tarptautinio pripažinimo ir dalyvavimo tarptautiniuose projektuose srityje. 2023–2027 m. strateginiame plane numatyti keli žingsniai šiam tikslui pasiekti, tokie kaip didesnis publikacijų skaičius aukštos kokybės recenzuojamuose tarptautiniuose žurnaluose ir darbuotojų skatinimas dalyvauti tarptautinėse mokslinėse konferencijose bei bendruose projektuose. Taip pat turėtų būti skatinami doktorantai dalyvauti tarptautinių mokslinių

asociacijų veikloje ir jų susitikimuose. Rekomenduojama, kad disertacijos būtų rašomos anglų kalba, siekiant didesnio matomumo tarptautiniu mastu“.

Atkreiptinas dėmesys, LSU pateiktame ketinamos vykdyti studijų programos "Sporto psichologija" aprašo "Mokslo (Meno) ir studijų veiklos sąsajos" dalyje nebuvo įvardinta, kiek publikacijų priskirta Psichologijos ir Medicinos mokslo kryptims (su kuriomis siejama Psichologijos studijų kryptis pagal Studijų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašo 1 priedą) bei nepateiktos su šiomis kryptimis susijusios palyginamojo vertinimo išvados. Todėl negalėjome įvertinti LSU mokslo veiklos pakankamumo šiose kryptyse. Pateikta vienintelė oficiali nuoroda į Socialinių mokslų krypties (Edukologija, Vadyba) išorinio vertinimo rezultatus (<https://lmt.lrv.lt/media/viesa/saugykla/2023/12/CC-QG7rB46E.pdf>), kurie parodė, jog LSU Edukologija S007 buvo įvertinta 3,5, o Vadyba S003 – 3 balais iš 5 galimų (žr. pateiktoje nuorodoje - psl. 49).

Apibendrinant:

- Psichologijos mokslo kryptys – nėra priskirta nei vienos publikacijos;
- Dominuoja Edukologijos, Biologijos mokslų tyrimai;
- Medicinos (t.y. Slaugos tik pavieniai moksliniai straipsniai, viso: 1-2)

Detalus publikacijų skaičius pagal mokslo sritis ir kryptis pateiktas 1 lentelėje. Apraše ši informacija nebuvo pateikta, tad ekspertų grupė papildomai atliko detalią analizę.

2 lentelė. Programos dėstytojų publikacijų skaičius pagal mokslo sritis ir kryptis

Visuomenės sveikata / Public health (M 004)	3
Edukologija / Educology (S 007)	93
Edukologija / Educology (S 007) ; Visuomenės sveikata / Public health (M 004)	2
Edukologija / Educology (S 007) ; Biologija / Biology (N 010)	1
Biologija / Biology (N 010)	56
Biologija / Biology (N 010) ; Edukologija / Educology (S 007) ; Slauga / Nursing (M 005)	2
Vadyba / Management (S 003)	10
Mechanikos inžinerija / Mechanical engineering (T 009) ; Biologija / Biology (N 010)	1
Vadyba / Management (S 003) ; Medicina / Medicine (M 001)	1
Biologija / Biology (N 010) ; Edukologija / Educology (S 007)	1
Edukologija / Educology (S 007) ; Vadyba / Management (S 003)	3
Komunikacija ir informacija / Communication and information (S 008)	2
Biologija / Biology (N 010) ; Slauga / Nursing (M 005)	1

Slauga / Nursing (M 005)	1
Nepriskirta	10

Verta paminėti, jog kaip nurodyta Programos apraše, kiekvienais metais iš savo vidinių lėšų universitetas skiria 100 000 EUR įrangos ir 50 000 EUR prekių įsigijimui. Dalis šių lėšų tenka minėtų mokslinių grupių veiklai, kurioje dalyvauja ir Socialinių mokslų srities doktorantai, remti. Taip pat skiriama lėšų (20 000 EUR kiekvienais metais) mokslinių straipsnių publikavimui aukšto lygio Clarivate WoS žurnaluose, o tai skatina mokslininkus atlikti mokslinius tyrimus ir užtikrina tyrimų nuoseklumą.

Palyginamojo vertinimo metu (viso universiteto) socialinių mokslų tyrimai buvo įvertinti 3,5 balo iš galimų 5 balų. Šis rodiklis rodo, kad apskritai socialinių tyrimų rodiklis geras, tačiau, įdirbis šioje srityje turi būti didinamas pritraukiant projektines lėšas, skatinant tarptautiškumą ir doktorantų įtraukimą. Tenka pastebėti, jog ketinamos vykdyti studijų Programos apraše neteko aptikti naujai rengiamų mokslinių projektų vizijos arba šiuo metu vykdomų mokslinių projektų sąrašo, kas leistų įvertinti mokslininkų įdirbį ir planus pritraukiant lėšas ir užtikrinant progresą.

Taip pat svarbu paminėti, jog Programos apraše užsiminta apie magistrantų įtraukimą į mokslinę veiklą, tačiau, kaip bus ugdoma jaunųjų mokslininkų kompetencija, išsamiau nedetalizuota. Taip pat neaišku, kaip magistrantai bus įtraukti į mokslinius projektus ir mokslinius tyrimus.

Apibendrinant galima teigti, jog mokslo lygis yra pakankamas programai pradėti, t.y. edukologijos, visuomenės sveikatos ir biologijos mokslo kryptyse atliekami moksliniai tyrimai yra susiję su Programos turiniu, bet nėra mokslinių tyrimų, tiesiogiai priskirtų psichologijos kryptčiai. Didelę vertę turi užsieniečių mokslininkų integracija ir bendri tyrimai siekiant tarptautiškumo ir tarpdiscipliniškumo. Vertinimą kiek apsunkino neaiškumas, kiek iš pateiktų mokslininkų dirba mokslinį darbą, tačiau atlikus papildomą paiešką internetinėje erdvėje „Fizinis ugdymas ir gerovė“ strateginėje kryptyje nustatyta mokslininkų integracija. Didelės vertės analizei turėtų pateiktas visų mokslininkų H indeksas arba, pavyzdžiui, Orchid mokslininko profilis, kuris parodo mokslininko lygį. Analizę būtų palengvinę pateikti naujausi per 5 metus mokslininkų publikuoti straipsniai, reikšmingiausių mokslinių projektų sąrašas (nebuvo įvardinti vykdomi ar ketinami vykdyti moksliniai projektai, o CV jų nepavyko rasti).

- *Studijų turinio susiejimo su naujausiais mokslo, meno ir technologijų pasiekimais įvertinimas.*

Vykdydami mokslinius tyrimus, LSU mokslininkai dirba vienoje iš 5 strateginių kryptčių: (1) Fizinis ugdymas ir gerovė; (2) Krepšinininkų rengimo modernios technologijos; (3) Raumenys, judesių valdymas, sveikatinimas; (4) Sporto ir laisvalaikio vadyba bei ekonomika; ir (5) Sportininkų rengimo technologijos. Daugumos mokslinių grupių, priklausančių strateginei mokslo kryptčiai „Fizinis ugdymas ir gerovė“ tyrimai susiję su sporto psichologija ir Programoje numatomais dėstyti studijų moduliais. Tyrimų grupių aprašymai pačiame Programos apraše nebuvo pateikti, tačiau pasitelkiant internetinės paieškos rezultatus juos galima rasti: <https://www.lsu.lt/mokslas/mokslinio-tiriamojo-darbo-kryptys/fizinis-ugdymas-ir-gerove/>. Šiose grupėse įvardinti 5 mokslininkai, kurie numatyti dėstyti šioje Programoje.

Strateginė mokslo kryptis leidžia manyti, jog tarpdisciplininiai tyrimai (psicho-edukaciniai) yra vykdomi, kai kurie dėstytojai yra įtraukti į mokslininkų grupes.

Pagrindiniai srities išskirtinumai:

1. Psichologiniai ir edukologiniai tyrimai atliekami vienoje iš strateginių krypčių „Fizinis ugdymas ir gerovė“, kas leidžia užtikrinti nuoseklų mokslinių tyrimų vykdymą (kita vertus **psichologijos mokslo krypties nėra** priskirtos nei vienos publikacijos).
2. Dalis Edukologijos krypties (Socialiniai mokslai), Biologijos krypties (Gamtos mokslai) ir Vadybos krypties dėstytojų-mokslininkų pasižymi aukšta mokslinė kompetencija, kuri atsispindi jų rengiamose publikacijose.
3. Užsieniečių dėstytojų pritraukimas ir bendradarbiavimas, bendraautorystė ir integracija studijose.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Psichologijos krypties dėstytojų-mokslininkų publikacijų, galimų priskirti Psichologijos krypties, rengimas.
2. Aukšto lygio mokslinių projektų ir projektinių lėšų pritraukimas, inovacijų integravimas, siekiant sustiprinti studijų kokybę.
3. Studentų-magistrantų įtraukimas jaunųjų mokslininkų-tyrėjų kompetencijai stiprinti (mokslinės konferencijos, metodologiniai seminarai, kartu atliekami tyrimai, integracija į laboratorines veiklas, jaunųjų mokslininkų grupių sudarymas, mokslinių publikacijų rašymas ir skelbimas);
4. Psichologinių testavimo metodikų ir prietaisų objektyviam psichologinių procesų įvertinimui įsigijimas laboratorijoje siekiant aukštos studijų ir mokslo kokybės.

2.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA

- *Studentų atrankos ir priėmimo kriterijų ir proceso tinkamumo ir viešumo įvertinimas.*

LSU ketinama vykdyti Programą yra antrosios pakopos (magistro) studijų programa, tad į ją studentai bus priimami per LSU informacinę sistemą arba atvykę į Universitetą. Planuojamas priimti studentų skaičius yra pagrįstas, atsižvelgiant į turimus žmogiškuosius ir materialiuosius išteklius bei sporto psichologija besidominčių asmenų skaičių. Numatoma studentams sudaryti galimybę studijuoti tiek valstybės finansuojamose (VF), tiek valstybės nefinansuojamose (VNF) vietose. Ateityje ketinama šią Programą vykdyti ir anglų kalba, siekiant pritraukti užsienio studentų, tačiau šiuo metu prioritetas teikiamas programos įgyvendinimo pradžia ir jos įsitvirtinimui.

Pretenduojantys studentai į Programos pirmąjį kursą turi būtinai būti baigę universitetinę studijų programą ir įgiję psichologijos bakalauro kvalifikacinį laipsnį. Konkursinis balas bus sudaromas iš diplomo priedėlyje (priede) nurodytų pažymių, įskaitant baigiamojo egzamino arba baigiamojo darbo pažymį, svertinio vidurkio (taip pat, jeigu yra, išlyginamųjų studijų pažymių svertinio vidurkio) ir papildomų balų, suskirstytų į tris grupes: pirma grupė – už mokslinę veiklą, antra grupė – už sportinę veiklą ir trečia grupė – už kitą veiklą. Kita veikla

apibūdinama kaip dalyvavimas tarptautiniuose studentų mainuose ir darbo stažas atitinkamoje srityje.

Svarbu atkreipti dėmesį į tai, jog jei keli stojantieji surinks vienodą bendrą konkursinį balą, pirmenybė bus suteikiama tiems stojantiesiems, kurie turės aukštesnį diplomo priedėlio (priedo) svertinį vidurkį, geresnį baigiamojo darbo arba egzamino įvertinimą, arba tiems, kurie jau dirba būsimos studijų krypties srityje.

LSU planuoja šios studijų Programos priėmimo sąlygas ir reikalavimus viešinti savo oficialioje interneto svetainėje <https://www.lsu.lt> ir per įvairius socialinius tinklus. Taip pat planuoja parengti komunikacijos ir rinkodaros planą, kuris apimtų mokamą reklamą tiksliniuose portaluose, siekiant efektyviai viešinti Programą.

Atsižvelgiant į studentų atrankos ir priėmimo kriterijus ir proceso tinkamumą ir viešumą, galima teigti, jog tokia sistema atitinka aukštojo mokslo kokybės principus ir yra vertintina kaip tinkama.

- *Užsienyje įgytų kvalifikacijų, dalinių studijų ir ankstesnio neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimo tvarkos ir jos taikymo įvertinimas.*

Užsienyje įgytos kvalifikacijos atitiktį Lietuvos išsilavinimui vertina Studijų kokybės vertinimo centras. Stojantieji į LSU privalo pateikti SKVC išduotą kvalifikacijos pripažinimo dokumentą kartu su prašymu studijuoti.

Studentui, kuris studijavo pagal mainų sutartį, pasiekimai įskaitomi pilnai (semestras už semestrą, akademiniai metai už akademinius metus), jei prieš išvykimą buvo sudaryta individuali studijų programa ir nepažeistos sutarties sąlygos.

Jei studijos vyko pagal nesuderintą studijų turinį, įskaitymas vykdomas individualiai, įvertinant modulių turinį ir jų atitikimą LSU Programai. Reikia pateikti prašymą ir akademinę pažymą. Sprendimą priima LSU Programos ir studijų departamento direktoriai.

LSU taikoma mokymosi pasiekimų, įgytų neformaliojo ar savaiminiu būdu, vertinimo ir pripažinimo tvarka. Prašymus gali teikti tiek LSU studentai, tiek šiame Universitete nestudijuojantys asmenys, kreipdamiesi į Žinių ir inovacijų perdavimo departamentą.

Vertinimą atlieka speciali komisija (Vertinimo komisija), sudaryta Rektoriaus įsakymu. Vertinimo komisija nagrinėja pateiktą mokymosi pasiekimų aplanką, vertina pagal studijų Programos kompetencijas ir pateikia išvadą: teigiamą, iš dalies teigiamą arba neigiamą. Teigiamu atveju kompetencijos įtraukiamos į oficialius studijų dokumentus.

Programos studentai turės visas galimybes dalyvauti tarptautinėse mainų programose. Visų mainuose dalyvavusių studentų pasiekimai bus įskaityti vadovaujantis LSU dalinių studijų rezultatų įskaitymo tvarka.

Atsižvelgiant į Universitete taikomas užsienyje įgytų kvalifikacijų pripažinimo, studijų rezultatų įskaitymo bei neformalių pasiekimų vertinimo procedūras, galima teigti, kad Universitetas užtikrina studijų lankstumą bei prieinamumą.

- *Studentams teikiamos akademinės, finansinės, socialinės, psichologinės ir asmeninės paramos tinkamumo, pakankamumo ir veiksmingumo įvertinimas.*

Pagal Programos aprašą, studentams bus užtikrinta kryptinga akademinė parama viso studijų laikotarpio metu. Jei studentai susidurs su mokymosi sunkumais ar akademiniais

iššūkais, jie turės galimybę kreiptis pagalbos į studijų programos direktorių, kuris padės rasti tinkamiausius sprendimus. Tuo tarpu klausimais, susijusiais su studijų organizavimu, įmokomis už studijas, tvarkaraščiais ar kitais administraciniais aspektais, studentai galės kreiptis į Studijų departamento specialistę, atsakingą už antrosios pakopos studijų administravimą.

Studentams numatoma teikti finansinę paramą, apimančią stipendijas bei studijų paskolas. Šios studijų Programos studentai galės pretenduoti į skatinamąsias stipendijas, skiriamas už aukštus akademinius pasiekimus ankstesnės egzaminų sesijos metu, arba į socialines stipendijas, jei susidurs su sudėtinga materialine padėtimi. Asmenims su negalia bus sudaryta galimybė gauti tikslinį finansavimą, kurį administruoja Valstybinis studijų fondas. Taip pat studentams bus prieinama galimybė gauti vardines stipendijas, skiriamas už išskirtinius pasiekimus studijų ar mokslo srityje. Dėl studijų paskolų studentai galės kreiptis į Valstybinį studijų fondą, siekdami padengti studijų kainą arba gyvenimo išlaidas.

Studentų integraciją į tarptautinį akademinį procesą užtikrina Tarptautinių ryšių skyrius ir Studijų departamento darbuotoja, kuri prižiūri užsienio studentų priėmimo bei studijų organizavimo procesus. Tai sudarys galimybę sklandžiai užsienio studentų adaptacijai tuo atveju, jei ateityje ši Programa bus vykdoma ir anglų kalba.

Visa su studijomis susijusi informacija studentams bus pasiekama per Universiteto internetinę svetainę <https://www.lsu.lt>, nuotolinio mokymosi aplinką ir informacinę sistemą (is.lsu.lt), kurioje bus pateikiami moduliai, tvarkaraščiai, vertinimai, dokumentai, prašymų formos ir t.t.

Studentams teikiama psichologinė pagalba – galima gauti iki penkių nemokamų konsultacijų per metus, o esant poreikiui – ir daugiau. Universitete veikia Psichologinės gerovės komitetas, atliekantis psichosocialinių rizikos veiksnių stebėseną ir skatinantis psichoemocinę sveikatą. Įdiegtas saugus kanalas pranešti apie psichologines problemas. Pagalbos informacija skelbiama Universiteto internetinėje svetainėje, o papildomos paramos galima kreiptis į programos direktorių ar Studentų atstovybę. Šios priemonės užtikrina saugią studijų aplinką būsimiems studentams.

Apibendrinant galima teigti, jog studentams bus užtikrinta visapusiška parama, kuri suteiks galimybę vykdyti studentų poreikius atliepiančias studijas.

- *Informacijos apie studijas ir studentų konsultavimo pakankamumo įvertinimas.*

Antrosios pakopos studijų studentams studijų pradžioje organizuojama įvadinė diena, kurios metu pateikiama esminė informacija apie studijų eigą, svarbius dokumentus, informacinių sistemų naudojimą, bibliotekos paslaugas bei nurodomi atsakingi asmenys, į kuriuos galima kreiptis kilus klausimams. Po bendro susitikimo su Universiteto administracija, studentai dalyvauja susitikime su studijų programos direktoriumi, kuris pristato programos tikslus, struktūrą, atsakingą komitetą ir pagrindinius mokymo bei vertinimo metodus. Kiekvieno studijų modulio pradžioje dėstytojai studentus supažindina su modulio reikalavimais ir atsiskaitymo tvarka. Visa reikalinga informacija nuolat pasiekama ir nuotolinio mokymosi aplinkoje Moodle.

Galima manyti, jog toks informacijos pateikimo ir studijų pradžios organizavimo modelis užtikrins, kad šios Programos studentai nuo pat pirmųjų studijų dienų bus

supažindinami su esminiais studijų aspektais, atsakingais asmenimis bei turimais studijų ištekliais.

Pagrindiniai srities išskirtinumai:

1. Priėmimo sąlygos aiškiai apibrėžtos ir pagrįstos;
2. Studentams nuo pat pradžių bus teikiama kryptinga akademinė parama, apimanti konsultacijas dėl studijų proceso, programos turinio bei individualių iššūkių sprendimo;
3. Užtikrinamas įvairių formų paramos prieinamumas, įskaitant finansinę, psichologinę ir socialinę pagalbą, kas sudaro palankias sąlygas sklandžiam studijų procesui ir studentų gerovei.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Atsižvelgiant į tai, kad studijų procese dalyvaus dėstytojai iš užsienio, tikslinga užtikrinti studijų turinio prieinamumą ir suprantamumą visiems studentams, todėl rekomenduojama apsvarstyti mokymo turinio adaptavimo ar vertimo priemones studentams, kurių anglų kalbos žinios yra ribotos.

2.4. STUDIJAVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS

- *Mokymo ir mokymosi proceso, leidžiančio atsižvelgti į studijuojančiųjų poreikius ir įgalinančių juos pasiekti numatytus studijų rezultatus, įvertinimas.*

Programa bus vykdoma nuolatine studijų forma, studijas organizuojant semestrais. Be to, galimas ištęstinis studijų organizavimas ar studijavimas pagal individualų studijų planą. Studijos vyks tiek kontaktiniu, tiek nuotoliniu būdu bei naudojamos studijų veiklos organizavimo formos, įgalinančios studentus imtis aktyvaus vaidmens studijų procese. Nepriklausomai nuo studijų formos studentai turi pasiekti visus studijų moduluose numatytus rezultatus

Programoje studijų metodai siejasi su numatytų dalykų turiniu ir tikslais, teorinė medžiaga siejama su praktiniu jos pritaikymu. Į studijų procesą yra įtrauktos kompleksinės užduotys ir tiriamieji darbai, kurie pritaikomi tiek pasiekimų sporto, tiek fizinio aktyvumo bei fizinio ugdymo srityse.

Studijavimo pasiekimų vertinimas bus parengta taip ir taikomi tokie pasiekimų vertinimo metodai, kad remiantis jais būtų galima laipsniškai vertinti: bazines žinias, analitinius ir sisteminimo gebėjimus (apibendrinti, sisteminti, lyginti, interpretuoti), sprendimų priėmimo ir taikymo gebėjimus, techninius ir mokymo metodologijos gebėjimus, komunikavimo gebėjimus, refleksiją, papildomus studijų modulio reikalavimus. Užtikrinant studijų kokybę, semestro metu dėstytojai nuolatos vertins studentų pasiektus studijų rezultatus, vyraus keliapakopis ir nuoseklus studijų rezultatų tikrinimas.

Programos išskirtinumas lyginant su kitų universitetų psichologijos magistrantūros studijų programomis - mokslinių rezultatų sklaidos gebėjimų ugdymas. Remiantis Universiteto Antrosios pakopos studijų baigiamųjų darbų rengimo bei gynimo reglamentu, studentai

privalo dalyvauti mokslinėje konferencijoje ir pristatyti savo baigiamojo darbo rezultatus, o taip pat parengti mokslinį straipsnį pagal pasirinkto mokslinio žurnalo reikalavimus.

Remiantis LSU Dėstytojų darbo krūvio planavimo ir apskaitos tvarka, kontaktinio darbo apimtis sudarys 10 proc. nuo visos modulių apimties. Tačiau yra sudaryta galimybė modulio koordinatoriui atsižvelgiant į modulio specifiką, studijų medžiagos apimtį ir sudėtingumą, užsiėmimų organizavimo ir vykdymo, didaktinius ypatumus, tarpininkaujant studijų programos direktoriui galės teikti Studijų kokybės priežiūros komitetui prašymą moduliui padidinti kontaktinio darbo apimtį. Vis dėlto, atsižvelgiant į būsimą psichologo darbo specifiką reikėtų remtis gerąja kitų universitetų praktika, kur kontaktinių valandų skaičius ypač kalbant apie srities dalykus siekia trečdalį ar daugiau ir tai reglamentuoti iš karto, be papildomų prašymų ir nepriklausomai nuo kitų asmenų valios.

Apibendrinant, planuojamą mokymo(si) procesą galima vertinti kaip įgalinantį studentus pasiekti numatytus studijų rezultatus.

- *Sąlygų, užtikrinančių galimybes studijuoti socialiai pažeidžiamoms grupėms bei studentams su specialiaisiais poreikiais, įvertinimas.*

Šiuo metu LSU jau vykdomose studijų programose studijuoja studentai su judėjimo negalia, klausos ir regos negaliomis. LSU bendruomenė stengiasi priimti ir tinkamai elgtis su įvairias negalias turinčiais studentais; įgyvendinti lygių galimybių principą, skatinti neįgaliuosius dalyvauti bendruomenės veikloje, apimančioje studijas, mokslą ir aktyvų laisvalaikį.

LSU yra neįgaliųjų mentorius, padedantis spręsti specialiųjų poreikių turintiems studentams išskylančius sunkumus. Universiteto studentams, turintiems specialiųjų poreikių, suteikiama galimybė naudotis lankstesnėmis atsiskaitymo formomis, individualizuoti studijų procesą pagal dėl negalios kylančius poreikius.

Studentai, turintys specialiųjų poreikių, turi teisę atsiskaityti alternatyviais būdais, jeigu turi negalią, dėl kurios negali atsiskaityti nustatyta tvarka. Alternatyvus atsiskaitymo būdas neįgaliųjų mentoriaus (koordinatoriaus) kartu su dėstytoju parenkamas individualiai ir turi užtikrinti, kad toks atsiskaitymas leis įvertinti pasiektus studijų rezultatus.

Galiojantys dokumentai ir praktikos leidžia manyti, kad Programos studentams, priskiriamiems pažeidžiamoms grupėms bei turintiems specialiųjų poreikių, bus pilnai užtikrintas studijų prieinamumas, galimybės individualizuoti studijų procesą, o jie patys bus integruoti į akademinės bendruomenės gyvenimą.

- *Akademinio sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo užtikrinimo politikos įgyvendinimo įvertinimas.*

LSU skiriamas didelis dėmesys akademinio sąžiningumo bei tolerancijos ir nediskriminavimo principų užtikrinimui. LSU bendruomenės narių tarpusavio santykiai grindžiami sąžiningumo, tarpusavio pagarbos, pasitikėjimo, nešališkumo ir nediskriminavimo principais, kurie įtvirtinti LSU Akademinės etikos kodekse. Šiuos principus pažeidžia: bendruomenės nario diskriminavimas bei diskriminavimo toleravimas; veiksmai, turintys priekabiavimo, bauginimo ar kitokio neigiamo poveikio požymių; bendruomenės narių žeminimas; konfliktų Universitete inicijavimas ir kurstymas; daromas spaudimas siekiant

nepelnyto įvertinimo arba norint nuslėpti nesąžiningus akademinius veiksmus). Be to, siekiant LSU kurti draugišką, žmogaus orumą gerbiančią, lygias galimybes ir nediskriminavimą užtikrinančią aplinką, universiteto bendruomenei parengtos rekomendacijos siekiant išvengti priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo bei numatytos prevencijos procedūros siekiant išvengti tokių veiksmų net ir nesant akivaizdžių priekabiavimo ir persekiojimo atvejų

Studentų akademinis nesąžiningumas (plagijavimas, nusirašinėjimas, duomenų falsifikavimas, egzaminų ar įskaitų rezultatų klastojimas, naudojimasis pašaline pagalba egzamino ar įskaitos metu, svetimo rašto darbo pateikimas kaip savo, uždarbiavimas rašant rašto darbus kitiems studentams, vieno dalyko rašto darbo pateikimas atsiskaitant už kitą dalyką) netoleruojamas. Dėstytojai prieš tarpinius ar galutinius egzaminus privalo informuoti apie leistinas ir draudžiamas naudoti priemones, šaltinius ar įrangą. Už nesąžiningą elgesį (bandymą atsiskaitymo metu pasinaudoti žinių šaltiniais neleistiniais būdais ar mėginimą tai daryti, apgaudinėjimą per atsiskaitymus) nutraukiamas egzamino ar tarpinio atsiskaitymo laikymas ir studijuojančiam yra rašomas „0“. Dėstytojams įtarus plagijavimo atvejus, kreipimasis į Akademinės etikos komisiją, kuri atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir lygį, priima sprendimą.

Atsižvelgiant į šias galiojančias praktikas, galima manyti, kad, Programos kontekste, neturėtų kilti sunkumų užtikrinant akademinio sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo politiką.

- *Apeliacijų, skundų dėl studijų proceso teikimo ir nagrinėjimo procedūrų taikymo efektyvumo krypties studijose įvertinimas.*

Apeliacijų, skundų dėl studijų proceso teikimo ir nagrinėjimo procedūrų taikymas grindžiamas LSU Studijų apeliacijų nuostatais. Apeliaciją dėl egzamino (tiek tarpinio, tiek galutinio), procedūrinių egzamino vykdymo pažeidimų, studentas gali teikti egzaminų apeliacijos komisijai ne vėliau kaip per dvi dienas nuo egzamino įvertinimo paskelbimo. Apeliaciją dėl sprendimo leisti ar neleisti ginti baigiamąjį darbą ir baigiamojo darbo įvertinimo ar vykdymo procedūrinių pažeidimų studentas gali pateikti per dvi darbo dienas Baigiamųjų darbų apeliacijos komisijai. Apeliacinių komisijų sprendimas apeliaciją pateikusiam asmeniui turi būti pateiktas raštu per tris darbo dienas nuo apeliacijos įteikimo dėl egzamino įvertinimo, dėl priimto sprendimo leisti/neleisti ginti baigiamąjį darbą, dėl baigiamojo darbo įvertinimo. Studentas turi teisę ne vėliau kaip per 15 dienų nuo apeliacinių komisijų atsakymo į apeliaciją gavimo dienos arba jeigu atsakymo negavo per nurodytą laiką kreiptis į Universiteto ginčų nagrinėjimo komisiją. Ginčų nagrinėjimo komisijos darbą reglamentuoja Ginčų nagrinėjimo komisijos nuostatai.

Visi dokumentai prieinami LSU intranete, tad galima vertinti, kad universitetas tokiems poreikiams yra tinkamai pasiruošęs.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Mokslinių rezultatų sklaidos gebėjimų ugdymas, studentams privaloma tvarka dalyvaujant konferencijose ir parengiant straipsnius savo baigiamųjų darbų pagrindu.

2. Universitete yra reglamentuotas studentams, priskiriamiems pažeidžiamoms grupėms bei turintiems specialiųjų poreikių, studijų prieinamumas bei užtikrintas integravimas į akademinės bendruomenės gyvenimą.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Nepakankamas kontaktinių valandų skaičius studijų krypties dalykų moduluose, skirtuose pagrindinėms psichologo kompetencijoms ugdyti.
2. Nepakankamas į studijų procesą įtrauktų užduočių ir tiriamųjų darbų universalumas ir pritaikomumas platesniame kontekste (pvz., specialių tarnybų, kariuomenės darbe).

2.5. DĖSTYTOJAI

- *Programoje dirbančių dėstytojų skaičiaus, kvalifikacijos ir kompetencijos (mokslinės, didaktinės, profesinės) pakankamumo studijų rezultatams pasiekti įvertinimas.*

Vadovaujantis Programos apraše ir patikslinimo metu gautais būsimų dėstytojų CV galima teigti, jog Programoje dirbs tiek savo tyrimų srityse pripažinti mokslininkai, tiek akademinę karjerą dar tik pradedantys dėstytojai.

Planuojama, kad Programoje dirbs 7 profesoriai, 6 docentai, 1 asistentas turintis daktaro laipsnį ir 3 dėstytojai (pagal išsilavinimą psichologai) neturintys daktaro laipsnio. Kurso „Inovacijos ir moksliniai projektai“ apraše yra dar dvi dėstytojų pavardės, kurių CV nebuvo pateiktos. Tikėtina, kad jaunesnioji mokslo darbuotoja (darbo apimtis 3 akademinės valandos) ir lektorė (2 iš 15 akademinė valandų teorijos ir 7 iš 15 akademinė valandų praktikos) neturi daktaro laipsnio, todėl pateikiami proporcijų skaičiavimai koreguotusi.

Bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų apraše 35 punkte pateikti tokie reikalavimai antrosios pakopos studijų vykdymui:

- Ne mažiau kaip 20 procentų krypties dalykų apimties turi dėstyti profesoriaus pareigas einantys dėstytojai (Programoje tokių yra 7/17 arba 46 proc.).

- Ne mažiau kaip 80 procentų magistrantūros dėstytojų turi turėti mokslo laipsnį (Programoje po papildomai pateiktų dėstytojų CV šį kriterijų atitinka 15/19 arba 78 proc.).

- Kiti gali būti praktikai, per pastaruosius 7 metus įgiję ne trumpesnę kaip 3 metų dėstomus taikomuosius dalykus atitinkančią profesinės veiklos patirtį. Programoje šį kriterijų atitinka 2 praktikai iš 3 (vienas iš jų sporto psichologijos magistro laipsnį įgijo tik 2023 m.).

Analizuojant būsimą personalą pagal tai, kurios krypties disertacijas jie yra apgynę, matyti, kad tik vienas yra Psichologijos krypties, 10 – Edukologijos krypties (3 iš jų turi psichologijos magistro laipsnį), 3 – Biologijos krypties.

Kita vertus, Programoje numatyta, kad dirbs du Edukologijos krypties profesoriai iš užsienio, kurie turi didelę patirtį kituose universitetuose dėstant su sporto psichologija susijusius dalykus. Vienas jų patenka į 2 proc. geriausių 2021 m. mokslininkų sporto srityje, kas būtų didelis privalumas studijuojantiems.

2020 metų pabaigoje LSU administracijos sprendimu buvo įvertintas visų universitete dėstančių dėstytojų užsienio kalbos lygis. Programoje 25% dėstytojų anglų kalbos lygis C1, 50% - lygis B2, 16,7% – lygis B1 pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis.

Dalis numatomų dėstytojų akademinę veiklą derina su aktyvia profesine veikla ir Programą sustiprins ne tik mokslinėmis, bet ir taikomojo pobūdžio žiniomis.

- *Sąlygų dėstytojų kompetencijoms tobulinti įvertinimas.*

Programos dėstytojų kvalifikacijos tobulinimas vyksta dalyvaujant judumo programose ir kitose Erasmus+ programose, išvykose pagal tobulinimosi programas, LSU organizuojamuose užsienio kalbos kursuose, moksliniuose seminaruose, katedrų mokslinėse konferencijose bei IT mokymo kursuose (Moodle, Kuracloud, Teams ir t.t.). Dėstytojų kvalifikacijos tobulinimo veikla planuojama sistemingai, numatant lėšas kiekvienų metų universiteto biudžeto projekte. Taip pat dėstytojai kelia profesinę kompetenciją ir kitų universitetų bei organizacijų (Lietuvos bei užsienio) mokymuose, kursuose, konferencijose, kongresuose, forumuose.

Per pastaruosius trejus studijų mokslo metus Programos dėstytojai dalyvavo ERASMUS+ dėstytojų mobilumo programoje Portugalijoje, Ispanijoje, Čekijoje, Slovakijoje bei stažotėse užsienio universitetuose Lenkijoje. Įgyta patirtis pasitelkiama tobulinant savo paties dėstomą modulį, diegiant naujus metodus, dalinantis patirtimi su kolegomis.

Apibendrinant, universitete veikia sistema ir numatyti būdai, kaip turimus įgūdžius bei žinias toliau tobulinti. Tai sudaro pagrindą tikėtis, jog dėstytojų kompetencija bus reguliariai ir sistemiškai keliama.

Pagrindiniai srities išskirtinumai:

1. Išskirtinių užsienio profesorių pritraukimas į Programą - ne tik aukščiausio lygio žinios studentams, bet profesinio bei asmeninio augimo galimybė LSU akademinėi bendruomenei.
2. Universitete sudarytos palankios sąlygos dėstytojams kelti savo kvalifikaciją tiek Lietuvos, tiek užsienio šalių renginiuose.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Detalizavus Programos dėstytojus (t. y., pateikus ne tik koordinuojančių, bet ir realiai dirbsiančių dėstytojų CV) paaiškėjo, kad personalo struktūra neatitinka antrosios pakopos studijoms keliamų reikalavimų akademiniams darbuotojams.
2. Programoje yra nepakankamas skaičius psichologijos išsilavinimą turinčių darbuotojų. Nors psichologija ir edukologija priskiriama tai pačiai socialinių mokslų grupei, programų turinys, tikslai, mokymo metodai yra skirtingi.

2.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI

- *Programos fizinių, informacinių ir finansinių išteklių, leidžiančių užtikrinti efektyvų mokymosi procesą, tinkamumo ir pakankamumo įvertinimas.*

Programos aprašas išsamiai pristato Programai įgyvendinti skirtus materialiuosius išteklius, kurie yra pakankami užtikrinti efektyvų mokymosi procesą ir įgyvendinti kai kuriuos Programoje keliamus tikslus.

Atsižvelgiant į planuojamą priimti studentų skaičių, LSU turi pakankamą kiekį patalpų auditoriniam darbui. Dauguma patalpų suremontuotos, pakeisti baldai, auditorijose įrengti ir atnaujinti kompiuteriai, projektoriai, kita dėstytojo ir studento darbui būtina įranga. Patalpos pritaikytos neįgaliesiems, nes jų patogumui įrengtas liftas, keltuvas bei specialūs takeliai. Yra visos galimybės atlikti mokslinius tyrimus su skirtingų sporto šakų atstovais jų įprastose sporto vietose (multifunkcinėje sporto salėje, plaukimo baseine, lengvosios atletikos sporto manieže, bokso, imtynių, gimnastikos ir kt. sporto salėse).

Universiteto bibliotekoje gausu mokslinių knygų, prenumeruojamų žurnalų, elektroninių šaltinių ir duomenų bazių lietuvių bei anglų kalbomis. Bibliotekoje sudarytos geros sąlygos studentų savarankiškomis studijoms. Įrengtos 86 darbo vietos: iš jų 18 turi kompiuterius. Visose universiteto patalpose įdiegtas bevielis interneto ryšys bei prieigų sistema leidžia reikiamus resursus pasiekti net ir tada, kai biblioteka nedirba. Programai reikalingų Lietuvos autorių leidinių skaičius bibliotekoje yra pakankamas, t.y. su jais galima susipažinti ne tik LSU bibliotekos skaitykloje, bet užsisakyti ir bendrajame abonemente. Su daugeliu turimų užsienio autorių leidinių galima susipažinti tik bibliotekos skaitykloje. Taip pat studentams yra galimybė susipažinti ir su ta literatūra, kuri yra katedrose, t.y. asmeninėmis dėstytojų knygomis bei kitais leidiniais, kuriuos jie gali pasiskolinti.

Atlikdami sportininkų tyrimus fiziologinių reakcijų matavimams būsimi studentai galės naudoti įvairias priemones (Odos galvaninės reakcijos matuoklį (GSR/TEMP 2X, PIP); elektromiografą EMG Retrainer, Encefalografijos prietaisą Muse), POLAR TEAM SYSTEM aparatūrą (širdies veiklos registruoti); prietaisą SUUNTO IR FRWD (judėjimo ir biologinei krūvio vertei nustatyti); dinaminių parametrų analizatorių (DPA-1); reakciometrą (RA-1, Lietuva); pulsometrą (S-625X, Polar Electro, Kempele); kraujospūdžio matuoklį (Microlife BP A80). Kognityvinių funkcijų matavimui yra įsigytas ANAM4. Tačiau siekiant parengti sporto psichologus, būtina sudaryti sąlygas magistrantams išmokti naudotis psichologiniais instrumentais, skirtais įvertinti sportininkų motyvaciją, psichikos sveikatą ir gerovę, asmenybę, psichologinius grupės aspektus ir t.t. Programos apraše ir susitikime su jos rengėjais bei dėstytojais nebuvo įvardinta, kokių validžių instrumentų ketinama įsigyti.

- *Programos vykdymui reikalingų išteklių planavimo ir atnaujinimo įvertinimas.*

LSU 36 kompiuteriuose naudojama programinė įranga: MS Windows 10, EMES Office 365 (Word, Excel, PowerPoint, Outlook, MS Teams), SPSS for Windows 27. Taip pat internetas, elektroninis paštas ir didelių dokumentų persiuntimo programa. Minėtų programų licencijos nuolat atnaujinamos. Tai leidžia esant poreikiui studijas vykdyti nuotoliu.

Bibliotekos resursai nuolat atnaujinami atsižvelgiant į Universiteto studijų programos direktoriaus bei dėstytojų pageidaujamų įsigyti leidinių sąrašą, bei į tam skiriamas lėšas.

Atsižvelgiant į Programos poreikius planuojama įsigyti rankų miklumo testą (smulkiosios motorikos vertinimui) Minnesota Manual Dexterity Test; rankų pirštų miklumo (smulkiosios motorikos vertinimui) testą Roeder Manipulative Aptitude Test; Effecton dėmesio ir atminties savybių bei Effecton „Jaguar“ žmogaus tikslumo, greičio savybių diagnostines programas.

Pagrindiniai srities išskirtinumai:

1. Kokybiška fizinė infrastruktūra paskaitoms ir seminarams LSU patalpose, o taip pat savarankiškomis studijoms bibliotekoje.
2. Gausūs informaciniai ištekliai kurie apima turtingas spausdintines ir skaitmenines kolekcijas, taip pat gausių prenumeruojamų duomenų bazių turinį.
3. Yra galimybė įvertinti platų spektrą fiziologinių funkcijų, kurios lemia sportininkų veiklos efektyvumą.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Nors fiziologinių reakcijų matavimas yra itin svarbus sportininko parengties vertinime, psichologinių sportininko savybių / sportininkų grupių vertinimui skirtų instrumentų skaičius turėtų būti ženkliai didinamas, o instrumentų adaptavimu Lietuvos populiacijai užsiimtų universiteto atstovai.
2. Rinkoje yra įvairių programinių įrangų, įskaitant ir tas, už kurių licencijas nereikia mokėti. Rekomenduotina studijų programos dalykus grįsti viešai prieinamais ištekliais (pvz., vietoj SPSS pasitelkti JASP programą), kad studijas baigusiams absolventams ir norintiems žinias toliau taikyti praktikoje nereikėtų patirti papildomų asmeninių išlaidų.

2.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS

- *Studijų vidinio kokybės užtikrinimo sistemos veiksmingumo įvertinimas.*

Numatyta, jog Programą vykdys Fizinio ir socialinio ugdymo katedra, kuri kartu su Studijų programos komitetu bus atsakinga už studijų organizavimą ir kokybę. Į studijų programos administravimą ir organizavimą bus įtraukti ir kiti universiteto padaliniai, kurie prisiims funkcijas ir atsakomybę, numatytus jų darbuotojų pareiginiuose aprašuose.

Pirmosios, antrosios ir trečiosios pakopos studijų kokybės užtikrinimo sistema aprašyta 2021 m. Senato patvirtintame Kokybės vadybos sistemos vadove. Studijų kokybės užtikrinimo procedūras reglamentuoja daugybė Universiteto Senato patvirtintų dokumentų. Kai kurie Programos apraše nurodyti dokumentai nebegalioja (Lietuvos sporto universiteto integruotos veiklos plėtros strategija 2018-2022 m., Akademinės ir profesinės etikos kodeksas (patvirtintas 2012 m. kovo 1 d. LSU Senato posėdyje, protokolo Nr. 5).

Kokybės užtikrinimas vykdomas keliais lygmenimis – universiteto lygmenyje studijų kokybę užtikrina Senatas, kuris tiek tvirtina šią sistemą, tiek ir kontroliuoja jos įgyvendinimą. Atskiras studijų organizavimo procedūras ir jų kokybės užtikrinimą reglamentuoja patvirtinti dokumentai.

Studijų programos lygmenyje studijų kokybę užtikrins ir kokybės priežiūrą vykdys Studijų programos komitetas, kurio veiklą reglamentuoja Studijų programų komitetų nuostatai, patvirtinti 2020-08-27 LSU Senato posėdyje, protokolo Nr. 11. Pagal šiuos nuostatus komiteto sudėtis gali būti atnaujinama kiekvienais metais. Į komitetą be

direktorius, koordinatorių, studentų ir darbdavių atstovų turėtų įeiti ir tarptautiškumo koordinatorius (nors apie jį nėra užsimenama pateiktoje paraiškoje). Gal jis galėtų padėti komiteto direktoriui analizuoti Lietuvos bei užsienio šalių analogiškas studijų programas – tai aktualu, kai Lietuvoje tokių programų nėra – siekiant pasisemti gerosios patirties.

Pagal šiuos nuostatus, į komitetą galėtų įeiti ir kiti socialinių partnerių atstovai arba/ir šią Programą baigę absolventai, kurie bent metus dirba įgytos kvalifikacijos srityje, taip pat ir kitos aukštosios mokyklos atstovai. Nei Programos apraše, nei vizito universitete metu tai nebuvo paminėta. Programos apraše nurodyta, kad komitetas organizuos studijų kokybės vertinimą – vertinti turėtų ir studentai, ir dėstytojai. Grįžtamasis ryšys bus renkamas ne tik iš studentų, bet ir iš dėstytojų. Tačiau nepavyko rasti universitete patvirtinto dėstytojų vertinimo tvarkos aprašo.

Studijų kokybė tobulinama per nuolatinės aukštojo mokslo dalininkų apklausas dėl parengtų specialistų kompetencijų atitikimo jų poreikiams. Tačiau neaišku, kaip šios apklausos organizuojamos. Šias procedūras reglamentuojančių dokumentų nepavyko rasti.

Numatyta ne tik du kartus per metus vertinti studijų kokybę ir ją aptarti, siekiant tobulinti studijų modulius. Naudinga, kad kartą per metus, siekiant tobulinti baigiamųjų darbų rengimą ir gynimo procesą, planuojama aptarti baigiamųjų darbų gynimo rezultatus dalyvaujant baigiamųjų darbų gynimo komisijų nariams.

Studijų programų komitetas, kuriam studijų nuostatuose priskiriama funkcija užtikrinti studijų programos šiuolaikiškumą ir kokybę bei nuolatinį programos tobulinimą, vykdo daug veiklų. Jis bendradarbiauja su visais universiteto padaliniais ir socialiniais partneriais. Numatyta, kad programos tobulinimo procese dalyvauja ir kiti universiteto padaliniai. Į išplėstinius komiteto posėdžius gali būti kviečiami ir ekspertai bei svarstomu klausimu suinteresuoti atstovai.

Apibendrinant galima teigti, kad universitete sukurta veiksminga studijų kokybės užtikrinimo sistema, kurios įgyvendinimas realizuojamas per įvairių universiteto padalinių bendradarbiavimą. Studijų kokybę siekiama užtikrinti analizuojant ne tik studentų, bet ir dėstytojų vertinimus.

- *Socialinių dalininkų (studentų ir kitų suinteresuotų šalių) įtraukimo į vidinį kokybės užtikrinimą veiksmingumo įvertinimas.*

Socialinių dalininkų atstovas numatytas Studijų programos komitete. Socialinius dalininkus planuojama įtraukti ir į kitas veiklas: baigiamųjų darbų rengimo ir gynimo procedūras (čia jie išreikštų savo nuomonę apie ginamus darbus ir jų praktinę vertę), darbo grupes.

Į reguliarių ryšių su socialiniais partneriais palaikymą dedama daug vilčių, nes tikimasi, jog jais taps Programos absolventai, kurie liks universitete (tęs studijas doktorantūroje arba dirbs LSU katedrose) arba Lietuvos sporto organizacijose, federacijose ir klubuose. Konkrečios procedūros, kaip socialiniai partneriai prisidės prie studijų kokybės tobulinimo, nėra apibrėžtos.

Vizito metu dalyvavo daug socialinių partnerių, kurie ypatingai pabrėžė Programos reikalingumą ir kėlė jai didelius lūkesčius. Iš susitikimo su jais ir po vizito Programos rengėjų pateiktoje papildomoje informacijoje išryškėjo, jog tikimasi, kad Programos absolventai bus įgiję gebėjimų ir įgūdžių, kurie įgalins dirbti ir su individualiais sportininkais, ir su komandomis,

ir specialistų komandose, ir su sportininkų tėvais. Jie turėtų gebėti praktiškai bei efektyviai taikyti konkrečius (streso, nerimo valdymo, motyvacijos stiprinimo, koncentracijos lavinimo) intervencinius metodus, būti lankstūs ir prisitaikyti prie įvairių sąlygų ir skirtingo meistriškumo sportininkų poreikių. Atliepti socialinių dalininkų poreikius labai padėtų glaudūs ryšiai su praktikos vadovais. Tačiau konkrečių būdų, kaip palaikyti šiuos ryšius ir kaip apskritai rasti praktikos vadovus, neįvardyta.

Studentai, kaip socialiniai dalininkai prie Programos kokybės užtikrinimo prisidės nuolatos teikdami grįžtamąjį ryšį apie studijų kokybę apskritai ir konkretaus studijų modulio įgyvendinimo kokybę. Taip pat numatytas jų dalyvavimas studijų programos komitete. Tai atitinka kituose universitetuose taikomą praktiką ir manytina, kad toks jų dalyvavimas yra optimalus.

Pagrindiniai srities išskirtinumai:

1. Kokybės užtikrinimas vykdomas keliais lygmenimis – Senato (tvirtinančio vidinę studijų kokybės užtikrinimo sistemą ir ją kontroliuojančio), Studijų programos komiteto (organizuojančio nuolatinį šios studijų programos tobulinimą), Studijų kokybės priežiūros komiteto (besirūpinančioji studijų modulių atestavimu).
2. Kartą per semestrą tiriamas ne tik Universiteto studentų, bet ir dėstytojų požiūris į studijų kokybę apskritai ir į konkretaus studijų modulio įgyvendinimo kokybę.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Pagal LSU studijų komitetų nuostatus, komitete galėtų būti tarptautinių partnerių atstovas. Būtų naudinga išnaudoti jų turimą patirtį, ypač turint omenyje, jog Lietuvoje šiuo metu nėra nei vienos sporto psichologijos programos.
2. Siekiant efektyviai išnaudoti socialinių partnerių galimybes, būtų naudinga sukurti aiškius komunikacijos su jais kanalus ar bendras veiklas. Pvz., būtų naudinga atlikti darbdavių ir alumnų apklausas, organizuoti jungtinius seminarus ir forumus
3. Socialinių partnerių indėlis būtų naudingas kuriant dalykų modulius.

III. REKOMENDACIJOS

1. Koreguoti Programos struktūrą ir modulių apimtį, kad atitiktų Psichologijos studijų krypties aprašo reikalavimus.
2. Tiek į programos turinio kūrimą, tiek į jos įgyvendinimą aktyviau įtraukti socialinius partnerius.
3. Persvarstyti psichologijos dalykų kontaktinių valandų apimtį, atsižvelgiant į specialybės specifiką ir ribotą savarankiško mokymosi galimybes lavinant bazinius psichologo darbo įgūdžius ir kompetencijas.
4. Persvarstyti Profesinės praktikos koncepciją, galimas praktikos vietas, užduotis, siekiant užtikrinti stipresnę integraciją tarp dėstomų dalykų ir praktikos metu formuojamų kompetencijų.
5. Baigiamojo darbo rengimo ir gynimo reglamentavimą adaptuoti pagal Psichologijos studijų krypties aprašo reikalavimus. Dalyko apraše detalizuoti visas būtinas veiklas, o patį dalyką daryti tęstiniu per kelis semestrus.
6. Programos vykdymui numatyti personalą (nebūtinai vien LSU pagrindu), atitinkantį antrosios pakopos studijų vykdymui bei psichologijos studijų vykdymui keliamus reikalavimus.
7. Stiprinti psichologinių instrumentų ir prietaisų objektyviam psichologinių procesų įvertinimui bazę, siekiant aukštos studijų ir mokslo kokybės.
8. Siekiant užtikrinti įgyjamų kompetencijų taikymą pasibaigus studijoms, apsvarstyti galimybes mokymų moduluose taikyti nemokamas programas (pvz., JASP vietoj SPSS).
9. Atsižvelgiant į tai, kad studijų procese dalyvaus dėstytojai iš užsienio, siekiant užtikrinti studijų turinio prieinamumą ir suprantamumą visiems studentams, apsvarstyti mokymo turinio adaptavimo ar vertimo galimybes studentams, kurių anglų kalbos žinios yra ribotos.
10. Apsvarstyti galimybes didinti į studijų procesą įtrauktų užduočių ir tiriamųjų darbų universalumą ir pritaikomumą platesniame kontekste (pvz., specialių tarnybų, kariuomenės darbe).

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Lietuvos sporto universiteto ketinama vykdyti studijų programa *Sporto psichologija* vertinama neigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Studijų tikslai, rezultatai ir turinys	1
2	Mokslo (meno) ir studijų veiklos sąsajos	3
3	Studentų priėmimas ir parama	4
4	Studijavimas, studijų pasiekimai ir absolventų užimtumas	3
5	Dėstytojai	2
6	Studijų materialieji ištekliai	2
7	Studijų kokybės valdymas ir viešinimas	3
	Iš viso:	18

1-Nepatenkinamai (sritis netenkina minimalių reikalavimų, yra esminių trūkumų, dėl kurių krypties studijos negali būti vykdomos)

2-Patenkinamai (sritis tenkina minimalius reikalavimus, yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

3-Gerai (sritis plėtojama sistemškai, be esminių trūkumų)

4-Labai gerai (sritis vertinama labai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje, be jokių trūkumų)

5-Išskirtinės kokybės (sritis vertinama išskirtinai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje)

Ekspertų grupės vadovas:

Mokslo laipsnis, vardas, pavardė, parašas

Doc. dr. Roma Šimulionienė